

Всесвітній день захисту прав споживачів

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)
Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих міста Києва
Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування

Всесвітній день захисту прав споживачів

2023

15 березня 2023 року світова спільнота відзначає міжнародний день захисту прав споживачів. Усі держави сприйняли ідеї захисту інтересів споживачів як ключові в економічному і політичному житті суспільства, проваджуючи їх через ряд фундаментальних прав, а саме: право на якість і безпеку, захист економічних інтересів, відшкодування шкоди, вільний вибір товарів і послуг, а також судовий захист.

Ідея захисту прав споживачів поступово матеріалізувалась і знайшла своє втілення в утворенні різноманітних суспільних об'єднань, правових норм тощо. Проте лише в середині ХХ століття цивілізовані відносини між виробником і споживачем почали ґрунтуватися на чітких правових засадах. 15 березня 1962 року президент США Джон Кеннеді виступаючи із зверненням до Конгресу та об'єднань споживачів вперше проголосив права споживачів: право на безпеку, право на інформацію, право на вибір, право бути почутим. При цьому президент Кеннеді наголошував, що споживачі є найбільшою економічною громадою, яка відображає інтереси майже кожного члена суспільства. Пізніше до вище згаданих прав додалися ще чотири: право на відшкодування збитків, право на споживчу освіту, право на задоволення базових потреб і право на здорове довкілля. Саме ці права стали фундаментальними, а на їх захист в теперішній час орієнтовані уряди держав світового співтовариства.

В 1983 році день 15 березня був закріплений в міжнародному календарі святкових дат як Всесвітній день захисту прав споживачів.

В 1985 році Генеральна Асамблея ООН прийняла [Керівні принципи для захисту інтересів споживачів](#). Підписала затверджені ООН принципи й Україна. Практичне втілення це знайшло в тому, що Україна перша серед республік колишнього Союзу прийняла ще в 1991 році Закон [«Про захист прав споживачів»](#). Україна першою була визнана рівноправним членом Міжнародної організації по стандартизації. Перша книга по зазначеному напрямку теж була написана у нас. В 1918 році в Одесі в розпал громадянської війни була видана брошура «Фальсифікація найважливіших продуктів харчування», в якій були розписані способи розпізнання підробок.

Україна стала однією із небагатьох держав де існує така розвинута законодавча база у сфері захисту прав споживачів, а також створений спеціальний уповноважений орган - Державна інспекція з питань захисту прав споживачів, нині Держпродспоживслужба України.

Пропонуємо Вашій увазі добірку літератури з питань захисту прав споживачів.

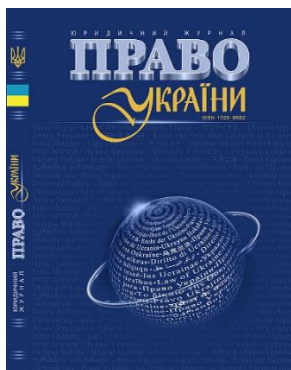

Україна. Закони. Закон України "Про захист прав споживачів" : нормативні документи з урахуванням останніх змін в редакції станом на 07.08.2022 р. – Суми : ТОВ "ВВП НОТІС", 2022. – 40 с.

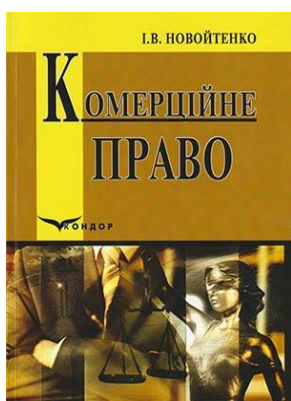

Микитенко, Л. Нечесна підприємницька практика в угодах зі споживачами / Л. Микитенко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право : наук. журн. Серія : Економічні науки. – 2022. – № 1. – С. 64-75.

У статті розглянуто правовий аналіз ситуацій, пов'язаних із застосуванням засобів нечесної підприємницької практики та окреслення механізмів захисту прав споживачів у разі використання нечесної підприємницької практики в угодах зі споживачами.

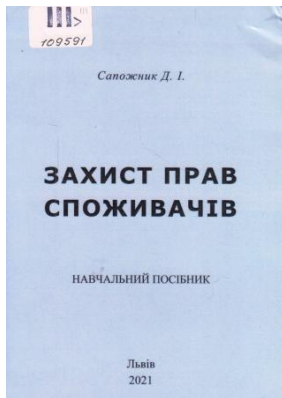
Колісникова, Г. Цивільно-правове регулювання захисту прав споживачів як сторони споживчих договорів: порівняльно-правовий аналіз законодавства України та ЄС / Ганна Колісникова // Юридичний журнал "Право України". – 2021. – № 4. – С. 135-143 : портр.

Новойтенко, І. В. Комерційне право : навч. посіб. / І. В. Новойтенко ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України. – Київ : Кондор, 2021. – 240 с.

У навчальному посібнику висвітлено сутність та джерела комерційного права, порядок легітимації суб'єктів торговельної діяльності в правовому полі України, правове регулювання оптової, роздрібною, дрібнороздрібною торгівлі, торгівлі через торгові автомати, електронної торгівлі, торгівлі на ринку, біржі, аукціоні, ярмарку; особливості функціонування закладів ресторанного господарства; особливості провадження штрихового кодування товарів; правове регулювання обліку торгових угод; правове забезпечення захисту прав споживачів.

Сапожник Д. І. Захист прав споживачів : навч. посіб. / Дмитро Іванович Сапожник ; Центр. спілка споживчих товариств України, Львів. торг-екон. ун-т. – Львів, 2021. – 219 с.

Навчальний посібник призначено для методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни «Захист прав споживачів». Видання містить типову програму дисципліни, методичні вказівки, завдання до лабораторних, практичних занять та самостійної роботи, поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, до виконання науково-дослідних завдань. Подано глосарій термінів, які використовують у галузі захисту прав споживачів, а також перелік рекомендованої літератури та інформаційних джерел. Для студентів усіх спеціальностей Львівського торговельно-економічного університету денної та заочної форм навчання.

[Захист прав споживачів фінансових послуг на деокупованих територіях України: практ. посіб. клініциста](#) / Т. Б. Шолкова, А. В. Гарбінська-Руденко, В. І. Кабанов, та ін. ; Ун-т держ. фіскальної служби України. – Київ : Алерта, 2020. – 270 с.

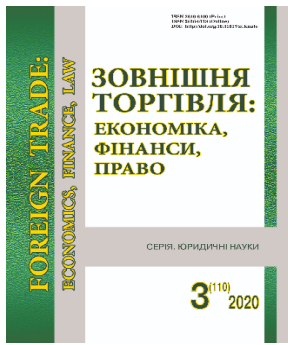

Практичний посібник клініциста «Захист прав споживачів фінансових послуг на деокупованих територіях України» підготовлено в рамках проєкту «Імплементация діяльності та організація роботи Юридичної клініки на деокупованій території України з метою посилення фінансової грамотності населення». У посібнику поєднується викладення теоретичних основ надання фінансових послуг населенню та практичні рекомендації щодо реалізації способів захисту прав споживачів фінансових послуг. Посібник розрахований на студентів-консультантів, які працюють в юридичних клініках та проводять правопросвітню роботу, надають юридичні консультації і здійснюють захист прав споживачів фінансових послуг, зокрема на деокупованих територіях України.

[Микитенко, Л. Альтернативний спосіб вирішення спору за участю споживача : досвід для України](#) / Л. Микитенко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія : Юридичні науки. – 2020. – № 5. – С.93-104.

У статті розглянуто правові проблеми державного захисту прав споживачів в Україні та досліджено європейський досвід альтернативних способів вирішення спорів за участю споживача. Визначено шляхи удосконалення правового захисту прав споживачів в Україні.

[Микитенко, Л. Права споживачів в умовах карантину - 2020](#) / Л. Микитенко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія : Юридичні науки. – 2020. – № 3. – С. 35-47.

Здійснено правовий аналіз ситуацій, пов'язаних із відмовою суб'єктів господарювання повернути кошти за скасовані заходи (рейси) у період карантину через коронавірус, окреслити способи захисту прав споживачів у таких ситуаціях та врегулювання спірних питань.

[Порадник клініциста: правила надання правової допомоги споживачам фінансових послуг : навч.-метод. посібник](#) / за заг. ред. Р.О. Гаврилук. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, ім. Ю. Федьковича, 2020. – 164 с.

У посібнику розкрито: загальні засади функціонування ринку та захисту прав споживачів фінансових послуг; особливості захисту прав споживачів окремих сегментів ринку фінансових послуг; прецедентну практику ЄСПЛ щодо захисту прав споживачів фінансових послуг; вітчизняну судову практику у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг; тенденції, динаміку та особливості розвитку основних інститутів захисту прав споживачів фінансових послуг в Україні.

[Калараш, А. А. Захист прав споживачів у територіальній громаді : теоретичні питання до постановки проблеми](#) / А. А. Калараш // Держава і право : зб. наук. праць. Юридичні науки. – Київ : Вид-во "Юридична думка", 2019. – Вип. 85. – С. 56-70.

[Крегул Ю. І. Захист прав споживачів фінансових послуг : монографія](#) / Ю. І. Крегул, О. Ю. Радченко. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 264 с.

Монографію присвячено дослідженню проблем адміністративно-правового забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг. Розглянуто систему та структуру органів державної влади, їх завдання, функції та повноваження, визначено шляхи оптимізації адміністративно-правового забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг.

Рабінович, А. В. Правове регулювання захисту прав споживачів : навч. посіб. / А. В. Рабінович. – Львів : Новий світ-2000, 2018. – 344 с.

У посібнику значна увага приділяється становленню та розвитку національного законодавства про захист прав споживачів, міжнародним стандартам у цієї сфері, подається загальна характеристика сучасного законодавства України. Докладно розглянуто юридичний механізм забезпечення прав споживачів.

[Винник, О. Правові засади захисту прав споживачів у сфері електронної торгівлі](#) / Оксана Винник // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2017. – № 5. – С. 24-30.

Походжук, Р. В. Захист прав споживачів за договором постачання електричної енергії через приєднану мережу : монографія / Роман Васильович Походжук ; Нац. акад. правових наук України. НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака. – Київ, 2017. – 217 с.

Монографію присвячено розробці нових теоретичних положень цивільно-правового регулювання відносин захисту прав споживачів, що опосередковуються договором постачання електричної енергії споживачу. Окремо досліджуються форми цивільно-правової відповідальності постачальника електричної енергії за порушення договору постачання електроенергії.

Всі фото для огляду взяті з відкритих джерел мережі «Інтернет»

Огляд підготувала Мамалига Т. В.
Редактор-бібліограф Денисова С. О.
Літературний редактор Трубайчук О. М.

Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування:
вул. Тургенєвська, 83-85
телефон: (044) 486-01-46, (068) 139-31-41
e-mail: 4bibliograf4@gmail.com